

VODENJE V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU 56, 1/2024, letnik 22

ISSN 1581-8225

UDK 37.091 (497.4)

Izdajatelj in založnik: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Predstavnik: dr. Vinko Logaj

Odgovorna urednica: Polona Peček, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Šola za ravnatelje

Uredniški odbor: Markus Ammann, Univerza v Innsbrucku

Tatjana Ažman, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Šola za ravnatelje

Eva Boštjančič, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Mateja Brejc, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Majda Cencič, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem

Špela Drstvenšek, Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Justina Erčulj

Michael Schratz, Univerza v Innsbrucku

Mihaela Zavašnik, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Šola za ravnatelje

Renata Zupanc Grom, Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Janja Zupančič, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Jezikovni pregled

člankov: Andraž Polončič Ruparčič

Prevodi povzetkov: Alenka Benedik

Urednica založbe: Petra Weissbacher

Oblikovalska

zasnova revije: Davor Grgičević

Oblikovanje: Cicero, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 440 izvodov

Naročila: Zavod RS za šolstvo - založba, Poljanska cesta 28, 1000 Ljubljana,
e-naslov: zalozba@zrss.si

Letna naročnina (dve številki): 22,00 EUR za šole in ustanove, 16,50 EUR

za posamezne naročnike, 8,50 EUR za študente in upokojene.

Cena posamezne številke v prosti prodaji je 13,00 EUR.

V cenah je vključen DDV.

Prispevke pošljite na naslov izdajatelja, navodila za pisanje najdete na
<https://www.zrss.si/strokovne-revije/vodenje-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>
revija.vodenje@solazaravnatelje.si

Revija Vodenje v vzgoji in izobraževanju je indeksirana v bazah Erih Plus in
Cabell's Directories of Publishing Opportunities.

VODENJE

v vzgoji in izobraževanju 1/2024

Uvodnik

mag. Polonca Peček in mag. Katja Arzenšek Konjajeva
Dobrobit in blagostanje v vzgoji in izobraževanju 2

Pogledi na vodenje

Maša Androjna:
Duševno zdravje in duševne težave v vzgoji in izobraževanju – vloga vodilnih delavcev in implikacije glede aktivnosti za krepitev duševnega zdravja 4

mag. Vesna Starman:
Razumevanje vpliva različnih dejavnikov šolske klime na občutek pripadnosti šoli 28

dr. Simona Šarotar Žižek, ddr. Matjaž Mulej, Ana Marija Gričnik:
Zagotavljanje dobrega počutja stebrov vzgoje in izobraževanja: učencev, učiteljev in strokovnih delavcev 44

dr. Majda Cencič:
Zakaj razvijati agilno miselnost ravnateljev? 74

Blanka Nerad, dr. Klemen Širok:
Ustvarjanje inovativnih šolskih okolij s sodelovanjem v inovativnih projektih 94

Andreja Črešnik:
Analiza razvoja profesionalne učeče se skupnosti 116

Izmenjave

Liljana Plaskan:
Kako in koliko lahko vodstvo vpliva na dobro počutje na delovnem mestu, primer iz prakse – Vrtec Litija 132

Martina Pančur:
Mreženje za trajnost izbranega razvojnega cilja v Vrtcu Urša – primer dobre prakse 148

Dobrobit in blagostanje v vzgoji in izobraževanju

V svetu, ki se nenehno spreminja in razvija, je iskanje ravnovesja med delom, osebnim življenjem in duševnim zdravjem postalo ključnega pomena. Revija *Vodenje v vzgoji in izobraževanju* z osrednjo temo *dobrobit in blagostanje* si prizadeva biti v ospredju raziskav, ki osvetljujejo te kompleksne in večplastne teme. Cilj je združiti strokovnjake z različnih področij, da bi skupaj raziskali, kako lahko izboljšamo kakovost življenja posameznikov in skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja.

V tej številki se osredotočamo na inovativne pristope k merjenju in izboljšanju dobrobiti. Raziskave kažejo, da ni enotnega recepta za dobrobit in blagostanje – kar deluje za eno osebo ali skupnost, morda ni primerno za drugo. Zato predstavljamo širši spekter analiz, ki odražajo raznolikost izkušenj in perspektiv. Različni stili vodenja različno vplivajo na dobrobit zaposlenih. Od transformacijskega vodenja, ki zaposlene navdihuje k doseganju večjih ciljev, do servisnega vodenja, ki postavlja potrebe zaposlenih na prvo mesto, vsak stil ima svoje prednosti in izzive. Vloga ravnateljev je pri tem zelo pomembna. Učinkovito vodenje lahko znatno prispeva k dobrobiti zaposlenih, saj ustvarja okolje, ki spodbuja osebno in poklicno rast. Ravnatelji, ki so osredotočeni na dobrobit, se zavedajo, da je njihova odgovornost več kot le doseganje kratkoročnih ciljev – gre za gradnjo kulture, ki podpira dolgoročno zdravje in zadovoljstvo zaposlenih.

V angleško-slovenskem slovarju je beseda *wellbeing* definirana kot stanje udobja, zdravja in sreče. Ponekod uporabljajo pojme, kot so *velnes*, *prosperiteta* ali kakovost življenja. Lahko rečemo, da je *wellbeing* osebe tisto, kar je dobro zanjo in kar je v njenem interesu. Beseda ima pozitivno in negativno konotacijo, kakor jo pač uporabljamo.

Rdeča nit te revije je dobrobit in blagostanje – članki kažejo, kako vpliva na vse pore življenja v vrtcih in šolah. Pogledi avtorjev so usmerjeni v teorijo in prakso. Ko združimo oboje, dobimo vsaj nekaj idej, kako začeti ali pa nadaljevati na to temo tudi v naši organizaciji.

Pred nekaj leti se je zdelo, da je to ena od tabu tem, v katere se praviloma ne vtikamo, kljub temu pa smo jo razvijali in nadgrajevali do stopnje, kjer smo sedaj, ko se skoraj vsak posameznik zaveda, da je najprej sam odgovoren za svoj dobrobit in svoje blagostanje.

V reviji se sprehodimo od poglobljenih analiz učinkovitosti delovnih mest do raziskovanja vpliva okolja na psihično zdravje. Vsak članek v tej številki prispeva k celostnemu razumevanju dobrobiti in vpliva na vodenje v vzgoji in izobraževanju. Verjamemo, da je s sodelovanjem in izmenjavo znanja mogoče oblikovati politike in prakse, ki ne samo da izboljšajo posameznikovo dobrobit in blagostanje, ampak tudi spodbujajo trajnostno in vključujočo družbo.

Mag. Polonca Peček in mag. Katja Arzenšek Konjajeva